

Course XVIII
The Great Ideas of Buddhism, Part Three

Tibetan Language Study Guide

Class One

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ།
jangchub sempay chupa la jukpa

རྒྱལ་སྤྱོད་འཇུག་ངོགས།
gyelse juk-ngok

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་དམིགས་པའི་ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་དགོ་ཚུ་བ་ནས་
འཇོམས་པར་བྱེད་པ།
jangchub sempa la mikpay kongtro chik gi ge-tsa tsawa ne jompar jepa

།གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་ཡོད་ན་ནི།

།དེ་ལ་མི་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད།

།གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་མེད་ན་ནི།

།དེ་ལ་མི་དགར་བྱས་ཅི་པས།

gelte chusu yu na ni
de la migar chishik yu
gelte chusu me na ni
de la miga je chi pen

།འདི་ལྟར་ཡར་གནོད་མ་བྱས་ན།

།འགའ་ཡང་གནོད་པ་མི་བྱེད་དོ།

*ditar parnu majena
gayang nupa mije do*

བཙོན་གང་དགོ་ལ་སློབ་བའོ།

tsun gang gela trowa-o

ཚོས་དབྱིངས་གང་ཞིག །དེ་བུ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་།

chuying gang shik, ngowo nyikur gyur rung

རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

rangshin nerik kyi tsennyi

།ཚོད་མ་ལ་སོགས་སློན་པ་ལའང་།

།འདྲིན་པས་ཐོག་མར་སློར་བར་མཇེད།

།དེ་ལ་གོམས་ནས་ཕྱི་ནས་ནི།

།རིམ་གྱིས་རང་གི་ཤ་ཡང་གཏོང་།

*tsuma lasok jinpa la-ang
drenpe tokmar jorwar dze
dela gomne chine ni
rimgyi ranggi shayang tong*

Class Two

སྐྱུ་གྱིའི་སོར་ཆགས་པའི་སྤང་ཕྱི་བཞིན།

འདོད་པ་ནམས་ནས་ངོམས་པ་མེད།

*pu-driy sor chakpay drang-tsi shin
dupa nam ne ngompa me*

མི་ལྷོགས་མེད།

michokme

ཉེར་བསྡོགས།

nyerdok

བསམ་གཏན་དང་པོ།

samten dangpo

བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྷོགས་མེད།

samten dangpoy nyerdok michokme

།འོད་དང་འགྲོད་དང་གཞོད་སེམས་སྐྱུགས་པ་དང་།

།གཉིད་དང་འདོད་ལ་འདུན་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ།

།སྒྲིབ་པ་ལྡེ་པོ་...

*gu dang gyu dang nusem mukpa dang
nyi dang du la dun dang te-tsom te
drippa ngapo...*

བདག་གཞན་མཉམ་པ།

dakshen nyampa

བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་བདེ་བ་འདོད་དུ་མཚུངས་པ་དང་།

སྐྱབས་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པར་མཚུངས་པ།

*dak dang shen nyika dewa du du tsungpa dang,
dukngel mindupar tsungpa*

རང་གི་ཟས་ཟོས་ནས་ལན་ལ་རེ་བ་མི་རྒྱབ།

rang gi se su ne len la rewa migyap

Class Three

མངོན་གྱུར་བ།

ngun gyurwa

བག་ལ་ཉལ་བ།

bakla nyelwa

བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡོད།

dakdzin nyi kyi bakchak yu

བདག་འཛིན་གཉིས་སྐྱེས།

dakdzin nyi kye

རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཡིད་འོང་བ་དང་ཡིད་མི་འོང་དུ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སྐྱེས།
rang-ngu ne druppay yi-ongwa dang yi-mi-ong du

འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་སྐྱེས།
duchak dang shedang kye

ལས་བསགས།
le sak

འཁོར་བར་འཁོར།
korwar kor

བདེན་པར་འཛིན་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་བྱེད།
སྣོང་ཉིད་ཉོགས་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཞེ་བྱེད།
denpar dzinpa dukngel kyeje
tong-nyi tokpa dukngel shi-je

གཙོ་བོར་གྲུབ་མཐས་སློབ་སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་བདེན་འཛིན་ནི། བདེན་
འཛིན་ཀུན་བརྟགས།
tsowor drupte lo gyurwa la tu gupay dendzin, dendzin kun-tak

ཐོག་མ་མིད་པ་ནས་ཇིས་སུ་ཞུགས་པ། གྲུབ་མཐས་སློབ་སྦྱོར་མ་བསྐྱེད་
གཉིས་གལ་ཡོད་པའི་བདེན་འཛིན་ནི། བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས།
tokma mepa ne jesu shukpa, drupte lo gyur ma-gyur nyi-ga la
yupay dendzin, dendzin hlenkye

མཐོང་ལམ།

tong-lam

ས་བརྒྱད་པ།

sa gyepa

གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ཇི་བོ་དང་ཁོ་ལ་པོ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ།
gangsak dang pungpo jewo dang kolpo shindu dzinpa

དུལ་ཕྱན་ཆ་མེད་དུ་འཛིན་པ།

dultren chame du dzinpa

ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་འཛིན་པ།

shepa kechik chame du dzinpa

ལས་བྱེད་པའི་དུས་དང་འབྲས་བུ་སྤོང་བའི་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་ཇུས་ཐ་དད།
le jepay du dang drebu nyongway du kyi gangsak dze tade

རྒྱུའི་དུས་སུ་འབྲས་བུ་སྤོང་མི་སྲིད།

gyuy du su drebu nyong misi

རྒྱུན་གཅིག་ལ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྤོང་པ་པོ་བསྟན་རུང་།

gyun chik la le jepapo dang drebu chupapo ten rung

ཆ་ཤས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལ་བཞེན་ནས་ཐ་སྐད་བཏགས་ཅོམ།

cha she kyi tsok pa la tenne ta-nye tak tsam

Class Four

གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཡང་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ནམ།
gangsak gi dakshi yang takyu yinnam?

གང་ཟག་གི་བདག་མེད།
gangsak gi dakme

ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད།
chu kyi dakme

མ་བཏགས་མ་དབྱུད་པར་ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ།
matak machepar ta-nyepay tseme drup

ཐ་སྐད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཚོ་ན་མ་རྟེན།
ta-nye takpay takdun tselway tse-na ma-nye

གཟུགས་ཀྱི་ཚོགས་པའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ།
suk kyi tsokpay dul tra-rab

ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱན།
shepay kechikmay gyun

སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་པའི་
བདེན་འཇིག་དམན་པ་དེ་ལ་གཉིན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

*dukngel gyi gyur gyurpay, ngupuy neluk la chinchi loktu shugpay dendzin menpa
de la nyenpo topden yupay chir*

དགག་བྱ།

gakja

ཚོགས་པའི་སྤྱང་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པ།

tsokpay tengdu tokpe taktsam mayinpa

།བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རིག་པར།

།དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཇིན་མ་ཡིན།

takpay ngu la ma rekar

de yi ngume dzin mayin

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ།

tsema namdrel

སློབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ།

Lopon chukyi drakpa

དབང་རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་།

wangtul depay jedrang

དབང་རྣམ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་།

wangnun rikpay jedrang

ངའམ་ང་དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚོད་བབྱུང་གི་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཚོད་
མི་བབྱུང་སྟེ། ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ།

*nga'am dang drawe gangsak gi tsu zung gi, gangsak gyi gangsak gyi tsu misung te,
nyampar gyur tare*

རྟགས་སུ་བཀོད་པ། རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

tak su kupa, tak kyi tsennyi

ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།

tsulsum yinpa, tak yangdak gi tsennyi

ཕྱོགས་ཚོས། སྐྱ་བྱས་པ།

chok chu, dra jepa

ཇེས་བྱུང། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང།

je kyap, je na mitakpe kyap

དོག་བྱུང། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང།

dok kyap, tak na ma jepe kyap

རྟག་པ། ཚོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ།

takpa, chu dang kechikma mayin payshi tunpa

ནམ་མཁའ། སྟོང་པ་ཉིད།

namka, tongpa nyi

མི་རྟག་པ། སྐད་ཅིག་མ།

mitakpa, kechikma

ཀ་བ། བུམ་པ།

kawa, bumpa

རིགས་ལྷི།

rik chi

ཤེས་བྱ།

sheja

དོན་ལྷི།

dun chi

བུམ་འཇིན་རྟག་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་བུམ་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་མ་

ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

*bumdzin tokpa kechikma nyipa la bumpa kechik nyipa mayinpa le lokpar
nangwa de de yinpay chir*

ཚོགས་ལྷི།

tsok chi

བུམ་པ།

bumpa

Class Six

རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྟོན་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་དགོས་
པའི་ཚེས།

rng ngu su tokpay lu rang gi gakja ngu su che ne tok gupay chu

མ་ཡིན་དགག།

mayin gak

མི་རྟོག་པ།

dra mitakpa

མིད་དགག།

me gak

ནམ་མཁའ།

namka

སྟོང་པ་ཉིད།

tongnyi

བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ།

dakchik gi drelwa

བུམ་པ།

bumpa

བུམ་པའི་ལྷོག་པ།

bumpay dokpa

དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ།

dejung gi drelwa

ངའོས་པོའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ།

ngupoy chilok su jungwa

ངའོས་པོ།

ngupo

མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག།

minangwa mamikpay tak yangdak

སྣང་རྟུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག།

nangrung mamikpay tak yangdak

དེ་སྐབ་ཀྱི་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས།

de drup kyi gelway tentsik

སྒྲ་ཚེས་ཅན།
dra chuchen

མི་ཏྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
mitakpa mayin te

བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
jepa yinpay chir

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས།
dedrup kyi ma-ngepay tentsik

སྒྲ་ཚེས་ཅན།
dra chuchen

མཉན་བྱ་ཡིན་སྟེ།
nyenja yin te

མི་ཏྟག་པའི་ཕྱིར།
mitakpay chir

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གུབ་པའི་གཏན་ཚིགས།
dedrup kyi madrupay tentsik

སྒྲ་ཚེས་ཅན།
dra chuchen

མི་ཏྟག་སྟེ།
mitak te

སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
dra yinpay chir

Class Seven

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྐྱང་རི་ཐང་པ་དོ་ཇེ་སིང་གེས་མཇེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་སྐྱོང་
གི་གདམས་པ་ཚིག་བརྒྱད་མར་བྲགས་པ།
*sempa chenpo langri tangpa dorje sengge dzepay jangchub semjong gi
dampa tsikgye mar drakpa*

བཀའ་གདམས་པ་དགེ་བཤེས་མཆད་ཁ་བ། ཡེ་ཤེས་དོ་ཇེ།
kadampa geshe chekawa, yeshe dorje

འཆད་ཁ་བ། མཆད་ཁ་པ།
chekawa chekepa

ལྷོ་ལྷོ་དོན་བདུན་མ།
lojong dun dunma

སྟོབས་ལྷ།
top nga

འཕན་པ།
penpa

གོམས་པ།
gompa

དཀར་པོ་ས་བོན།
karmo sabun

སུན་འབྲིན་པ།
sunjinpa

མྱོན་ལམ།
munlam

ངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་མནར་མེད་དུ་འགྲོ་བར་སློན་པར་བྱས་ཀྱང་།
མི་འགྲོ་བར་འདུག། །དག་ཞིང་གི་སྣང་བ་ཤར་བྱུང་།

*nga semchen tamche kyi dondu narne du drowar munpar je kyang,
min-drowar duk, dakshing gi nangwa shar jung*

Class Eight

ཇེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

jetsun drakpa gyeltsen

ས་སྐྱ་པཎ্ডི་ཏཱ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

sakya pandita kunga gyeltsen

འགྲོ་དགོན་ཚེས་རྒྱལ་འཕགས་པ།

drogun chugyal pakpa

།ཚེ་འདི་ལ་ཞེན་ན་ཚེས་པ་མིན།

།ཁམས་གསུམ་ལ་ཞེན་ན་ངེས་འབྱུང་མིན།

།བདག་དོན་ལ་ཞེན་ན་བྱང་སེམས་མིན།

།འཇིན་པ་བྱུང་ན་ལྟ་བ་མིན།

tсен di la shen na chupa min,

kam sum la shen na ngenjung min,

dak dun la shen na jangsem min,

dzinpa jung na tarwa min,

ངན་སོང་གསུམ།

ngensong sum

དུད་འགོ།

dundro

ཡི་དྲགས།

yidak

དམྱལ་བ།

nyelwa

རང་གཅེས་འཛིན།

rang chen dzin

བདག་འཛིན།

dakdzin

Class Nine

དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྣང་པོ།

drange lekshe nyingpo

ཇེ་ཙོང་ཁ་པ།

je tsongkapa

མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ།

tsennyi ngowo nyi mepa

སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ།

kyewa ngowo nyi mepa

དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ།

dundampa ngowo nyi mepa

ཀུན་བརྟགས།

kuntak

གཞན་དབང་།

shenwang

ཡོངས་གྲུབ།

yongdrup

ཀུན་བརྟགས་ནམ་མཁའི་མི་ཉོག་དང་འདྲ།

kuntak namkay metok dang dra

གཞན་དབང་སྐྱེ་མ་དང་འདྲ།

shenwang gyuma dang dra

ཡོངས་གྲུབ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ།
yongdrup namka dang dra

བདེན་བཞིན་ཚོས་འཁོར།
denshiy chunkor

ལྷ་ར་ཏུ་སི
waranasi

ཉན་ཐོས་ཐེག་པ།
nyentu tekpa

འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི།
pakpay denpa shi

ཚོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ།
chunam ranggi tsennyi kyi druppa

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་འཁོར།
tsennyi mepay chunkor

བྱ་སྐོད་ཕུང་པོའི་རི།
jagu pungpoy ri

ཐེག་ཆེན།

tekchen

སྟོང་པ་ཉིད།

tongpa nyi

ཚོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ།

chunam ranggi tsennyi kyi ma druppa

ལེགས་ཕྱིའི་ཚོས་འཁོར།

lekchey chunkor

ཡངས་པ་ཅན།

yangpachen

ཐེག་པ་ཐམས་ཅད།

tekpa tamche

མཚན་ཉིད་གསུམ།

tsennyi sum

ཚོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལེགས་པར་སྟེ།

chu nam la ranggi tsennyi kyi drup madrup lekpar che

Class Ten

ལྷ་སྡེ་ལ་ཤམ་ཐབས་ལྷུ་མ་པོར་བགོ་བར་བྱའོ། །ཞེས།
nga dela shamtab lumpor gowar jao, shey

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ།
deshin shekpay nyingpo

ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན།
chu tamche kyi ngowonyi mepa ni dundam denpa yin

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ།
kundzob denpa

ཀུན་རྫོབ།
kundzob

གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་གྱི་ཚད་མ་རྫས་གཞན་གྱིས་སྣོང་པ།
suk dang sukdzin gyi tsema dzeshen gyi tongpa

སྣོ་གཞོན་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྐྱུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་བསྡེད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱུབ་པ།
*lo nume la nangway wang gi shakpa mayinpar yul rang gi tunmong ma
yinpai du luk kyi ngu ne druppa*

ཏོག་པས་ཕར་བཏགས་ཙམ།

tokpe par taktsam

ལྷུ་ལྷུ་བ་ལུགས་བཟང་གཙོ་བོར་མི་འཇིན་སུ།

ludrup luksang tsowor mindzin su